

Miljøstyrelsens
Kemikalieinspektion -
årsberetning 1999

1	INDLEDNING	5
2	KEMIKALIEINSPEKTIONEN – ORGANISATION	
	OG ARBEJDSOPGAVER	7
2.1	ARBEJDSOMRÅDER	7
2.2	SAMARBEJDE- NATIONALT OG INTERNATIONALT	8
3	TILSYN	9
3.1	GIFTKONTROL	9
3.2	KAMPAGNER	10
3.2.1	<i>Forbudte bekæmpelsesmidler hos forhandlere</i>	10
3.2.2	<i>Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler</i>	11
3.2.3	<i>Tungmetaller i grillkul</i>	11
3.2.4	<i>Indhold af hormoner i hudcremer til tør hud</i>	11
3.2.5	<i>Konserveringsmidler i hudcremer</i>	11
3.2.6	<i>Børnekosmetik</i>	12
3.2.7	<i>Metalafgivelse fra kridt</i>	13
3.2.8	<i>Kemisk legetøj</i>	13
3.2.9	<i>EUREX</i>	13
3.3	INDBERETNINGER	14
3.3.1	<i>Prøver til analyse</i>	16
3.4	NOTIFIKATIONER	16
3.4.1	<i>Udenlandske notifikationer</i>	17
4	ADMINISTRATIVE OPGAVER	18
4.1	GIFTTILLADELSER	18
4.2	KOSMETIKANMELDELSER	19
4.3	EKSPORTCERTIFIKATER	19
4.4	DANSK RAPPORTERING OM KONTROL MED BEKÆMPELSESMIDLER	20
4.5	EU-KONTROL MED KONTROLLEN MED BEKÆMPELSESMIDLER	20
5	INFORMATION	22
5.1	KEMITELEFONEN	22
5.2	ANDEN INFORMATION	24
6	FORFØLGELSE AF OVERTRÆDELSER	25
6.1	AFSLUTTEDE INDBERETNINGSSAGER	25
6.2	BØDESTØRRELSER 1999	27
7	SUMMARY AND CONCLUSIONS	28
	<i>Bilag 1</i>	30
	<i>Bilag 2</i>	31
	<i>Bilag 3</i>	35

1 Indledning

Kemikalieinspektionen varetager Miljøstyrelsens tilsyn med overholdelsen af kemikalieloven og 35 bekendtgørelser, forordninger, regulativer og cirkulærer, udstedt i medfør af kemikalieloven. Dertil kommer 5 bekendtgørelser om kemiske stoffer og produkter, udstedt i medfør af anden lovgivning.

Kemikalieinspektionen prioriterer opgaver indenfor følgende områder:

- ◆ vejledning om kemikaliereglerne
- ◆ forfølgelse af overtrædelser, som har væsentlig betydning for sundhed og miljø
- ◆ kontrol med import fra tredjelande
- ◆ kontrol med produkter, hvor der stilles andre krav i Danmark end i det øvrige EU
- ◆ kontrol med giftige kemiske stoffer og produkter
- ◆ hævnning af sanktionsniveauet
- ◆ synliggørelse af inspektionens arbejde
- ◆ nationalt samarbejde om kontrol
- ◆ internationalt samarbejde om kontrol

I 1999 har der været lagt særlig vægt på områderne vejledning om kemikaliereglerne, hævnning af sanktionsniveauet og internationalt samarbejde om kontrol.

Miljøstyrelsens Kemitelefons, der åbnede i 1998, har i 1999 haft 1943 opkald mod 2022 året før.

Godt en fjerdedel af henvendelserne til Kemitelefonen handlede om kosmetiske produkter, knap en fjerdedel om klassificering og mærkning af kemiske stoffer og produkter.

Størsteparten af henvendelserne til kemitelefonen kom fra virksomheder og private. I forhold til Kemitelefonsens første leveår kom lidt flere af henvendelserne fra private.

Hovedparten af henvendelserne fra private var spørgsmål om eventuel sundhedsfare og miljøskade ved brug af specifikke produkter og stoffer, især forbrugerrettede produkter.

Behandling af denne type henvendelser kræver som regel indhentning af detaljerede oplysninger fra importør/producent, samt en efterfølgende sundhedsmæssig og/eller miljømæssig vurdering.

Miljøstyrelsen udgav i 1999 en serie faktaark og en revideret pjece om de regler, der gælder på kemikalieområdet. Materialet er skrevet til detail-

handlere, grossister, importører og producenter af kemiske stoffer og produkter.

Hvor faktaarkene går i dybden med de enkelte bekendtgørelser, så giver pjecen "Hvad siger loven om kemiske produkter" et samlet overblik over lovgivningens krav ved fremstilling og salg. Pjecen kom i revideret udgave i 99 og fås nu også i en engelsk udgave.

Kemikalieinspektionen har i 1999 gennemført kampagner indenfor områderne bekæmpelsesmidler, anvendelsesbegrænsning af visse kemiske stoffer, kosmetik, legetøj og forordningen om eksisterende stoffer.

I 1999 har Kemikalieinspektionen modtaget 221 indberetninger, lidt færre end i 1998. Der har i lighed med de foregående år været stor opmærksomhed om produkter rettet mod private forbrugere, især kosmetiske produkter. Antallet af indberetninger om kosmetiske produkter er steget voldsomt i de seneste år, og i 1999 udgjorde de næsten 40% af samtlige indberetninger til Kemikalieinspektionen.

Der er i 1999 afsluttet 182 indberetningssager. I knap en trediedel af indberetningssagerne var der ikke overtrædelser af kemikalieloven. Især mange af kosmetikindberetningerne var ubegrundede. 15 sager blev overdraget til anklagemyndigheden. Ni af de sager, der blev overdraget, handlede om overtrædelse af bekæmpelsesmiddellovgivningen.

Godt 20% af indberetningerne kom fra privatpersoner, knap 20 % var sager, som Kemikalieinspektionen tog op af egen drift.

I forsommeren 99 fremlagde tv-programmet "19-direkte" en undersøgelse, der viste, at 2 fabrikater af grillbriketter indeholdt små mængder arsen, krom og kobber. For at undersøge om der ulovligt anvendes tungmetallholdigt trykimprægneret træ til grillkul og -briketter sendte Miljøstyrelsen 14 forskellige fabrikater til analyse. Analyserne viste, at fabrikaterne ikke er fremstillet på basis af trykimprægneret træ, og at indholdet af tungmetaller ikke udgør en sundhedsfare, idet indholdet ikke er større end i for-kullet træ. Pressemeddelelse og analyseresultaterne findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen modtog fra de italienske myndigheder en advarsel om, at shampoo, spray og hudcreme i serien Blue Cap indeholdt 3 steroidhormoner, der ved ukontrolleret brug kan give alvorlige bivirkninger som for eksempel fortyndet hud, forværret psoriasis-udbrud m.v. Kosmetikserien kunne ikke købes i butikker i Danmark, men blev solgt over internettet. Miljøstyrelsen udsendte derfor en advarsel til forbrugerne via en pressemeddelelse.

Typisk gives der bøder i størrelsesordenen 5.000 til 10.000 kr. for overtrædelser af reglerne om klassificering og mærkning af kemiske stoffer og produkter. I 1999 blev der imidlertid i to sager givet bøder på henholdsvis 25.000 og 50.000 kr.

Bøden på 25.000 kr. blev givet til en virksomhed, der havde ændret sammensætningen af et produkt ved at tilføje epoxy uden at ændre etiketten. Flere laboranter havde ved brug af produktet fået kraftige allergiske reaktioner.

Bøden på 50.000 kr. blev givet til en virksomhed, der havde solgt en række kemikalier uden dansk faremærkning - uden farebetegnelse, faresymbol samt risiko- og sikkerhedssætninger.

I november 1999 var Danmark vært for et møde mellem nordiske kontrolmyndigheder. Mødet var startskuddet til et mere formaliseret samarbejde landene imellem.

2 Kemikalieinspektionen – organisation og arbejdsopgaver

Kemikalieinspektionen står for kontrol med overholdelsen af kemikalieloven og 35 bekendtgørelser, forordninger, regulativer og cirkulærer, udstedt i medfør af kemikalieloven, samt med 5 bekendtgørelser om kemiske stoffer og produkter, udstedt i medfør af anden lovgivning. En fuldstændig liste over lovområdet findes i bilag 2.

Kemikalieinspektionen er en sektion i Miljøstyrelsens Kemikaliekontor.

Der blev i 1999 anvendt i alt 6,2 mio.kr til kemikalietsynet. Lønudgifterne udgjorde 2,6 mio.kr, og driftsudgifterne 3,5 mio.

2.1 Arbejdsområder

Kemikalieinspektionens kontrolarbejde består af tilsyn, administrative opgaver og information/vejledning om reglerne.

Tilsynsarbejdet består af :

- ◆ Kontrol med salg af meget giftige og giftige kemiske stoffer og produkter hos forhandlere.
- ◆ Planlægning og gennemførelse af kampagner, som er målrettede og tidsbegrænsede tilsyn på et afgrænset område, f.eks. en bekendtgørelse, en produktgruppe, en branche og/eller et geografisk område.
- ◆ Behandling af indberetninger. Indberetninger er henvendelser om formodede overtrædelser af kemikalielovgivningen. Opfølgningen kan være tilsynsbesøg, analyse eller kontrol af firmaernes dokumentation for produkterne eller en kombination af disse kontrolformer. Også de sager Kemikalieinspektionen selv tager op registreres som indberetninger.
- ◆ Behandling og opfølgning på advarsler (notifikationer) fra andre EU-lande om farlige produkter.

De administrative opgaver består af :

- ◆ Udstedelse af tilladelser til at anvende eller sælge gifte, herunder opkrævning af forhandlergebyrer.

- ◆ Behandling af kosmetikanmeldelser.
- ◆ Behandling og udstedelse af eksportcertifikater for kemiske produkter, f.eks. kosmetiske produkter.
- ◆ Rapportering til EU om bekæmpelsesmiddelkontrollen.

Information/vejledning om lovgivningen/konkrete kemiske stoffer og produkter består af

- ◆ Drift af Kemitelefonen.
- ◆ Anden information .

2.2 Samarbejde - nationalt og internationalt

Kemikalieinspektionen samarbejder med en række andre nationale tilsynsmyndigheder, primært kommunerne, Arbejdstilsynet, Lægemiddelstyrelsen, Forbrugerstyrelsen, Told og Skat og politiet.

Her skal især samarbejdet med Lægemiddelstyrelsen på kosmetikområdet og kommunerne på området pesticidrester i danske grøntsager fremhæves.

Kontrolsamarbejdet på EU-plan om nye stoffer (stoffer der ikke tidligere har været markedsført i EU) fortsatte i 1999. (1)¹

Samarbejdet på EU-plan om kontrol af Forordningen om eksisterende stoffer (EUREX) fortsatte i 1999.

Kemikalieinspektionen inviterede kemikalietsynsmyndighederne i Norge, Sverige og Finland til et nordisk møde i København den 4.-5. november. På mødet orienterede landene om deres kontrol, samarbejde med andre myndigheder, håndhævespolitikken og information.

Gruppen er senere blevet en gruppe under Nordisk Kemikaliegruppe og der skal for fremtiden afholdes årlige møder på skift i de nordiske lande incl. Island. Formålet med gruppen er bl.a. at opbygge og vedligeholde et medarbejdernetværk, at føre en fælles indsats på udvalgte tilsynsområder samt at koordinere den nordiske indsats på europæisk plan. Næste møde afholdes i Oslo.

¹ Nummeret henviser til listen over publikationer (bilag 1)

3 Tilsyn

3.1 Giftkontrol

Kemikalieinspektionen foretager tilsynsbesøg hos forhandlere og brugere i forbindelse med reglerne om salg m.v. af bekæmpelsesmidler og kemiske stoffer og produkter, der er klassificeret som henholdsvis ”giftige” og ”meget giftige”.

Kemikalieinspektionen kontrollerer

- ◆ Om virksomheder, der sælger giftige eller meget giftige kemiske produkter har tilladelse til dette. (f.eks. tilladelse til salg af brugsklare blyholdige porcelænsfarver til privatpersoner)
- ◆ Om virksomheder, der importerer eller sælger giftige eller meget giftige kemiske produkter en gros, har meddelt Miljøstyrelsen dette.
- ◆ Om virksomheder, der importerer eller sælger giftige bekæmpelsesmidler har tilladelse til dette samt om bekæmpelsesmidlerne er godkendte i Danmark.
- ◆ Om de giftige og meget giftige kemikalier opbevares korrekt
- ◆ Om bogføringspligten overholdes.

Også firmaer der har afmeldt deres tilladelser til salg af ”giftige ” og ”meget giftige” bekæmpelsesmidler besøges.

Kemikalieinspektionen har i 1999 som led i denne kontrol foretaget i alt 107 besøg . (1998: 207, 1997: 176, 1996: 157) .

Årsagen til det færre antal besøg i 1999 er dels, at kontrolopgaven ved hvert besøg er blevet større, bl.a. i kraft af flere forbudte midler, dels prioritering af andre opgaver.

Ved tilrettelæggelsen af tilsynsbesøgene lægges der vægt på, hvornår firmaet sidst er blevet besøgt, samt på om der verserer – eller har verseret – sager om firmaets opbevaring af gift eller om firmaets tilladelser.

Tabel 1: Tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol

Landsdel	Antal besøg pr. år				Henstillinger				Påbud + forbud			
	96	97	98	99	96	97	98	99	96	97	98	99
Fyn	18	-	26	13	7	-	1	1	0	-	3	3
Jylland	40	79	70	39	7	18	0	3	1	9	13	4
Sjælland	99	97	111	55	10	11	7	1	2	9	14	2
I alt	157	176	207	107	24	29	8	5	3	18	30	9

Henstillinger gives ved mindre forseelser, f.eks. når der i firmaets giftrum er anbragt bekæmpelsesmidler i lavere fareklasse end "giftig", eller hvis der opbevares andre uvedkommende ting i rummet.

Påbud plus forbud gives ved større forseelser, f.eks. hvis inspektionen finder forbudte bekæmpelsesmidler på lagrene.

3.2 Kampagner

Kemikalieinspektionen har i 1999 igangsat eller videreført 9 kampagner indenfor følgende områder:

Tabel 2: Kampagner 1999

Bekendtgørelsesområde	Kampagne
Bekæmpelsesmidler	-Forbudte bekæmpelsesmidler hos forhandlere - Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler
Anvendelsesbegrænsning	- Tungmetaller i grillkul
Kosmetik	- Indhold af hormoner i hudcremer til tør hud - Konserveringsmidler i hudcremer - Børnekosmetik (fortsat fra 1998)
Legetøj	- Metalafgivelse fra kridt - Kemisk legetøj
Forordningen om eksisterende stoffer	-EUREX

3.2.1 Forbudte bekæmpelsesmidler hos forhandlere

Kemikalieinspektionen foretager hvert år giftkontrol hos forhandlere af bekæmpelsesmidler. Kontrollen har også i 1999 fokuseret på en eventuel handel med forbudte bekæmpelsesmidler. Inspektionen besøgte i 1999 i forbindelse med denne kontrol 55 forhandlere, typisk korn- og foderstof-

kompanier o.lign. I forbindelse med besøgene blev der udstedt 4 påbud, 6 skriftlige advarsler og 1 virksomhed blev anmeldt til politiet.

3.2.2 Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler

Hvert år udtager Kemikalieinspektionen en række prøver af bekæmpelsesmidler, der på Danmarks Miljøundersøgelser analyseres for, om indholdet af aktivstof er i overensstemmelse med deklarationen.

I 1999 blev der foretaget analyser for indholdet af 13 aktivstoffer i 31 produkter. Der blev analyseret for metamidon, metribuzin, propyzamid, imazalil, phenpropimorph, pirimicarb, trinexapac-ethyl, fenpiclonil, fluprimidol, azoxystrobin, indhold af aktivstof samt isomerforhold i flua-zifop-p-butyl og fenoxaprop-p-ethyl samt analyse for urenheder i chlorot-halonil. I alle produkter viste analyserne et indhold, der var i overensstemmelse med de accepterede tolerancer. Særsilt publikation udgives senere på året (2).

3.2.3 Tungmetaller i grillkul

I forsommeren fremlagde tv-programmet "19-direkte" en undersøgelse, der viste at grillbriketter indeholdt små mængder arsen, krom og kobber. For at undersøge om der ulovligt anvendes tungmetaltholdigt trykimprægneret træ til grillkul og -briketter sendte Miljøstyrelsen 14 forskellige mærker til analyse. Resultatet viste, at mærkerne ikke er fremstillet på basis af trykimprægneret træ, og at indholdet af tungmetaller ikke udgør en sundhedsfare, idet indholdet ikke er større end i forkullet træ. Pressemeddelelse og analyseresultat findes på Miljøstyrelsens hjemmeside (3).

3.2.4 Indhold af hormoner i hudcremer til tør hud

Siden 1997 har Miljøstyrelsen hvert år analyseret en række hudcremer for indhold af steroidhormoner. De undersøgte hudcremer markedsføres med enten at have "fantastiske effekter", eller læger eller patienter har bemærket en fantastisk effekt mod hudproblemer. I 1999 blev 12 hudcremer analyseret. Analyserne blev foretaget på Beredskabsstyrelsens Kemiske Laboratorium. Ingen af de undersøgte hudcremer indeholdt steroidhormoner. Listen over hudcremer, som er analyseret, findes på Miljøstyrelsens hjemmeside (4).

3.2.5 Konserveringsmidler i hudcremer

Under kampagnen om steroidhormoner i hudcremer blev der i flere af de analyserede cremer fundet konserveringsmidler, som ikke var deklareret på produktet. Derfor blev det besluttet at starte en særsilt kampagne om hudcremers indhold af konserveringsmidler.

Der blev udtaget 67 hudcremer. I 17 hudcremer var der uoverensstemmelser mellem analyseresultaterne og indholdsdeklarationen på cremen. 2 af produkterne har på grund af analysen fået ny indholdsdeklaration og 4 produkter markedsføres ikke længere.

Danmarks Miljøundersøgelser analyserede produkterne for Miljøstyrelsen. Der blev foretaget identifikation og koncentrationsbestemmelse af en række konserveringsmidler fordelt på følgende grupper:

1. Methyl, butyl, propyl, isobutyl og benzylparaben* samt phenoxyethanol
2. Formaldehyd samt stoffer som kan frigive formaldehyd
3. Kathon CG som er en blanding af 2 stoffer i forholdet 3:1
4. Salicylsyre, sorbinsyre, benzoesyre og propionsyre
5. 2-Bromo-2-nitropropane-1,3-diol (Bronopol) og 5-Bromo-5-nitro-1,3-dioxane (Bronidox)

*Benzylparaben er ikke tilladt at anvende i kosmetik.

Analysen viste at 11 hudcremer indeholdt små mængder formaldehyd, uden at stoffet er medtaget på indholdsdeklarationen, eller at der på indholdsdeklarationen er medtaget stoffer, som fraspalter formaldehyd.

Firmaerne har forklaret indholdet af formaldehyd med følgende:

- ◆ at der har været en efterreaktion
- ◆ at der er en baggrundsforurening
- ◆ at formaldehyd kan være en urenhed i stoffet Urea
- ◆ at formaldehyd kan være en urenhed i stoffet glycerin.

Miljøstyrelsen har konkluderet, at kun formaldehyd eller konserveringsmidler, der fraspalter formaldehyd, skal deklareres på hudcremen.

(5)

3.2.6 Børnekosmetik

Kosmetik, der sælges som legetøj til børn, skal både overholde kravene til kosmetiske produkter og legetøjsreglerne. Kemikalieinspektionen har kontrolleret i alt 49 produkter.

Kampagnen blev opdelt i en analysedel og en mærkningsdel. Analysedelen er beskrevet i Årsberetning 1998.

Mærkningsdelen færdiggjordes i 1999. Formålet med denne del af kampagnen var at kontrollere, om produkterne var forsynet med indholdsdeklaration. På nær et produkt var alle forsynet med indholdsdeklaration. 44 produkter havde mindre fejl og mangler ved deklarationen. Der var dermed ikke tale om fejl af betydning for sundhed og miljø.

Kemikalieinspektionen har fortsat fokus på området.

3.2.7 Metalafgivelse fra kridt

Miljøstyrelsen modtog i 1998 en notifikation fra Tyskland om farvekridt. Nogle af kridtstykkerne afgav bly og chrom over de tilladte grænser. Produktet blev fundet på det danske marked og frivilligt trukket tilbage. På baggrund af notifikationen besluttede Kemikalieinspektionen at gennemføre en analysekampagne af lignende produkter på det danske marked. Der blev udtaget 12 forskellige pakker/bøtter kridt med 5-20 stykker kridt i hver pakke/bøtte. Samtlige kridtstykker blev analyseret for overholdelse af migrationsgrænserne jf. standard EN-71-3 (migration af tungmetaller).

Der blev ikke fundet overtrædelser af migrationsgrænserne i EN 71-3, og resultaterne lå langt under migrationsgrænserne.

3.2.8 Kemisk legetøj

Kemikalieinspektionen startede i 1999 en kampagne om kontrol af overholdelse af legetøjsstandarden EN 71-5. Standarden indeholder kravene til andet kemisk legetøj (sæt) end sæt til kemiske forsøg, f.eks. lim og maling.

Ved en række besøg i hobby- og legetøjsforretninger fandt Kemikalieinspektionen, at der findes mange produkter som må opfattes som hobbyprodukter til alle aldersgrupper.

Kemikalieinspektionen fandt kun én produktserie som helt klart henvender sig til børn under 14 år og som derfor falder ind under standardens definition.

Kampagnen fortsætter i år 2000.

3.2.9 EUREX

Danmark har deltaget i et fælleseuropæisk kontrolprojekt, EUREX.

I medfør af EU-forordningen 793/93 om vurdering af og kontrol med risikoen ved eksisterende stoffer (dvs. stoffer der blev anvendt i EU pr. september 1981 og som står på den såkaldte EINECS-liste) skal visse virksomheder indberette om deres import og produktion af eksisterende kemiske stoffer.

På baggrund af oplysninger fra det danske Produktregister og listen over virksomheder som har indberettet, blev ni virksomheder udvalgt. Seks af disse burde have indberettet, men havde ikke gjort det. De sidste tre virksomheder havde enten indberettet gennem et andet selskab eller var ikke indberetningspligtige.

Kemikalieinspektionen har henstillet til de seks firmaer om snarest at indberette.

Resultatet af projektet er publiceret (6).

3.3 Indberetninger

Inspektionen har i 1999 modtaget 221 indberetninger, hvilket er lidt færre end i 1998.

Tabel 3: Indberetninger 1999, fordelt på bekendtgørelser. Tallene i parentes er antal indberetninger 1998/1997/1996

Bekendtgørelse	Antal	Procentvis fordeling 1999**
Kosmetik	85 (73/50/7)	38,5
Klassificering og mærkning	72 (85/91/57)	32,6
Bekæmpelsesmidler	34 (48/33/28)	15,4
Nikkel	9 (19/21/12)	4,1
Legetøj	5 (16/19/12)	2,3
Øvrige*	16 (12/10/5)	7,2
I alt	221 (253/224/127)	100,1

* Gruppen øvrige varierer år for år. I 1999 omfattede gruppen produktsikkerhed, driv- og opløsningsmidler i aerosolbeholdere og en række anvendelsesbegrænsningsregler.

** afrundede tal

Knap 40% af indberetningerne handlede om kosmetiske produkter. De udgjorde i 1999 den største gruppe af indberetninger. Dermed har kosmetikindberetningerne overhalet gruppen af indberetninger om klassificering og mærkning, der i de foregående tre år har været den største.

Årsagen til dette er den store opmærksomhed om kosmetiske produkter generelt, Kemikalieinspektionens kampagner i 1998 og 1999 om kosmetiske produkter, inspektionens advarsler om forskellige ulovlige kosmetiske produkter samt mediernes fokusering på området.

Antallet af indberetninger om klassificering og mærkning har de seneste to år ligget stabilt højt. Indberetningerne handler bl.a. om mangelfuld eller manglende mærkning af farlige kemiske produkter, om sundhedsfaren ved anvendelse af et givent produkt samt produkters indhold af farlige stoffer.

Antallet af indberetninger på de øvrige områder er faldet, med undtagelse af indberetninger om bekæmpelsesmidler, hvor antallet er stabilt fra år til år.

Indberetningsmønsteret svarer nøje til Kemikalieinspektionens valg af kampagner. Når der via kampagner kommer fokus på bestemte områder, stiger antallet af indberetninger på netop disse områder.

Tabel 4: Indberetninger indkommet 1999, fordelt på indberetter

Indberetter	Antal	Procentvis fordeling
Privatperson	49	22,6
Kemikalieinspektionen	40	18,1
Kommuner	26	11,8
Arbejdstilsynet/BST	20	9,0
Konkurrerende virksomhed	18	8,1
Forbrugerstyrelsen	14	6,3
Brancheforening, interesseorganisation	13	5,9
Andre myndigheder	11	5,0
Læger/ Giftinformationscentralen	10	4,6
Presse	5	2,3
Forbrugergrupper	5	2,3
Andet land	4	1,8
Andre*	6	2,7
I alt	221	100,5

* Politi, Grøn Information m.fl.

Godt 20 procent af indberetningerne kom fra private, knap 20 procent var forhold, Kemikalieinspektionen tog op af egen drift.

Tabel 5: Indberetninger 1996-1999, procentvis fordelt på indberettere

Indberetter	1996	1997	1998	1999
Privatperson	15,7	21,4	23,3	22,6
Kemikalieinspektionen	14,9	28,6	17,0	18,1
Forbrugerstyrelsen	13,4	5,8	10,7	6,3
Kommunerne	7,9	1,3	7,9	11,8
Arbejdstilsynet/BST	9,4*	5,8*	9,0	9,0
Konkurrent	28,4	12,9	7,1	8,1
Sundhedspersonale/ Lægemiddelstyrelsen / Gift- Informationscentralen	-	-	11**	4,6
Andre myndigheder			19**	5,9
Pressen	-	-	9**	2,3
Forbrugergrupper	-	-	9**	2,3
Brancheforeninger/ Interesseorganisationer	-	-	9	5,9
Andet land	-	-	3	1,8
Andre	-	-	1,2**	2,7**
I alt	100,7	99,9	100,0	100,5

*Tallene for den procentvise fordeling i 1997/1996 omfatter ikke indberetninger fra BST, da BST dengang blev medtaget under "øvrige".

**I 1996 og 1997 blev indberettere fra disse grupper fordelt på to grupper, "Læger" og "Øvrige", hvor de i 1998 og 1999 er udspecificeret på flere grupper. Procentvis fordeling for 1996 og 1997 foreligger derfor ikke.

Andelen af indberetninger fra privatpersoner har de seneste tre år udgjort godt 20 % af indberetningerne. Kemikalieinspektionens andel har stabiliseret sig på 17-18 %. Kommunerne andel er stærkt svingende fra år til år. Andelen af indberetninger fra konkurrerende firmaer er fra 1996 til 1999 faldet fra knap 30 % til knap 10 % af indberetningerne.

3.3.1 Prøver til analyse

Mange plastprodukter fra Østen og særligt sex-legetøj har vist sig at indeholde for store mængder cadmium. Som en forløber til en fælles EU indsats på at kontrollere cadmiumprodukter fra især Østen, valgte Kemikalieinspektionen således at analysere et bredt udpluk af plastprodukter fra pornobranchen. Analysen viste at godt halvdelen af prøverne indeholdt 10-15 gange den tilladte mængde cadmium. Der er derefter udstedt påbud mod salg af disse produkter.

Da de største mængder sex-legetøj importeres via andre EU lande, vil inspektionen følge op på denne kampagne på EU niveau.

Ved indberetninger om nikkelafrigivelse har Kemikalieinspektionen testet de indsendte genstande for afgivelse af nikkel.

3.4 Notifikationer

Hvis et EU-medlemsland træffer foranstaltninger til at begrænse eller standse markedsføringen af et produkt, skal medlemslandet underrette Kommissionen om det. Kommissionen underretter derefter de øvrige medlemslande herom i form af en advarsel (notifikation) efter artikel 7 i EU-direktivet om produktsikkerhed. De enkelte medlemslande undersøger dernæst, om produktet findes i landet. Landene meddeler Kommissionen resultatet af deres undersøgelser.

Hvis der er tale om en alvorlig og umiddelbar risiko ved produktet, udsender Kommissionen en notifikation efter artikel 8 i samme direktiv. Når et medlemsland modtager en sådan notifikation skal landet straks træffe foranstaltninger til at sikre produktets tilbagetrækning fra markedet i det pågældende land.

Forbrugerstyrelsen er koordinator i Danmark. Forbrugerstyrelsen videregiver notifikationerne til den myndighed, der har kontrollen med det pågældende produkt.

Kemikalieinspektionen modtager og behandler notifikationer om kosmetik, om kemiske egenskaber ved legetøj og om produkter, der ikke er omfattet af specialdirektiver.

Kemikalieinspektionen udsender notifikationerne til høring i de respektive brancher/forhandlerorganisationer og meddeler derefter resultatet til Forbrugerstyrelsen.

Hvis produkterne findes på markedet, har Kemikalieinspektionen i de fleste tilfælde valgt at advare forbrugerne via pressemeddelelser, og Miljøstyrelsen har opfordret til frivillig tilbagekaldelse af produkterne.

3.4.1 Udenlandske notifikationer

I 1999 har Kemikalieinspektionen modtaget og behandlet 16 notifikationer fra andre EU-lande. Fire om legetøj, seks om produktsikkerhed og seks om kosmetiske produkter.

Via notifikationer fra henholdsvis Italien og Finland fik Kemikalieinspektionen kendskab til et dartspil og en dukke, der ikke opfyldte kravene i bl.a. legetøjsstandard EN 71-3. Dukkens tøj afgav mere bly end tilladt. Produkterne blev ikke solgt i Danmark.

Kemikalieinspektionen modtog endvidere til orientering notifikationer fra Grækenland og Frankrig om landenes forbud mod indhold af blød PVC indeholdende 6 phthalater i legetøj beregnet til at putte i munden for børn under 3 år; bideringe, rangler og narresutter.

De 6 notifikationer om produkters kemiske egenskaber (produktsikkerhed) handlede om forskellige vedhæng til nøgleringe indeholdende farlige stoffer, dekorationsartikler og køleskabsmagneter med høj blyafgivelse samt afløbsrens med mangelfuld lukning. Ingen af produkterne blev forhandlet i Danmark.

Fem af de notificerede kosmetiske produkter blev ikke fundet i Danmark. Der var produkterne Nobio Mandel Gesichtsekremer, Nature Line Shampoo, Mustela Steladerm" til spædbørn, to typer toiletvand (Çaglayan 60° og BahÇevan 60°) fra Tyrkiet og tandpastaen Ultra Brite 6.

Miljøstyrelsen modtog fra de italienske myndigheder en advarsel om, at shampoo, spray og hudcreme i serien Blue Cap indeholdt 3 steroidhormoner, der ved ukontrolleret brug kan give alvorlige bivirkninger som for eksempel fortyndet hud, forværret psoriasis-udbrud m.v. Kosmetikserien kunne ikke købes i butikker i Danmark, men blev solgt over internettet. Miljøstyrelsen udsendte derfor en advarsel til forbrugerne via en pressemeddelelse og via Miljøstyrelsens hjemmeside.

4 Administrative opgaver

4.1 Gifttilladelser

Kemikalieinspektionen udsteder forskellige salgs- og brugertilladelser i medfør af reglerne om salg med videre af bekæmpelsesmidler og kemiske stoffer og produkter, klassificeret som henholdsvis ”giftige” og ”meget giftige”.

Nedenstående tabel viser de forskellige typer salgs- og brugertilladelser samt meddelelser fra Arbejdstilsynet om erhvervmæssig anvendelse af giftige stoffer og produkter. Tallene viser, hvor mange tilladelser/ meddelelser, der var gældende i 1999, 1998, 1997 og 1996.

Tabel 6: Tilladelser og meddelelser 1996-99

Tilladelse/meddelelse	1996	1997	1998	1999
Tilladelse til salg af meget giftige bekæmpelsesmidler*)	42	42	36	35
Tilladelse til salg af giftige bekæmpelsesmidler*)	267	269	154	156
Tilladelse til brug af meget giftige bekæmpelsesmidler**), udstedt pr. år	698	596	411	709
Meddelelse om import/salg af giftige produkter en gros***)	268	229	244	264
Tilladelse til salg af gifte til ikke-erhvervmæssig brug*) (gift detail)	21	52	31	28

*) Tilladelsen er gældende i to år.

**) Tilladelsen er ikke tidsbegrænset, men gives kun til personer, der har gennemført et særligt giftkursus. Tilladelsen gives til brug for bekæmpelse af muldvarpe og mosegrise.

***) Meddelelsen er gældende i tre år.

Kemikalieinspektionen modtager fra Arbejdstilsynet kopi til orientering af meddelelser indgivet til Arbejdstilsynet om erhvervmæssig anvendelse af giftige stoffer og produkter. En meddelelse er gældende i tre år, og Arbejdstilsynet varetager selve tilsynet. I 1999 modtog Arbejdstilsynet 956 meddelelser mod 1046 i 1998 (1997:1231, 1996:703).

Antallet af brugstilladelser til meget giftige bekæmpelsesmidler er steget med godt 40 procent fra 1998 til 1999. Der er tale om tilladelser til bekæmpelse af muldvarpe og mosegrise.

4.2 Kosmetikanmeldelser

Den, der indenfor EU er ansvarlig for markedsføring af et kosmetisk produkt i Danmark, skal sende følgende oplysninger til Miljøstyrelsen:

- navn/firmanavn og adresse
- produktets oprindelsesland for produkter, der ikke er fremstillet i EU
- produktets handelsnavn
- produkttype

Miljøstyrelsen godkender ikke produkterne. Selvom produkterne anmeldes til Miljøstyrelsen er de firmaer, der markedsfører dem i EU, fortsat ansvarlige for, at produkterne overholder kosmetiklovgivningen. Formålet med anmeldelsen er at opbygge en løbende registrering af kosmetiske produkter på det danske marked. En anmeldelse kan omhandle fra 1 til flere hundrede produkter.

Kemikalieinspektionen kontrollerer ingrediensernes lovlighed, hvis et firma i forbindelse med anmeldelsen - til trods for at det ikke er påkrævet - indsender oplysninger om produktets sammensætning eller produktets etiket.

I 1999 har Kemikalieinspektionen modtaget anmeldelser fra 113 firmaer på i alt 1700 kosmetiske produkter. Fra 1998 blev det strafbart ikke at indsende ovennævnte oplysninger til Miljøstyrelsen.

Tabel 7 Antal anmeldte kosmetiske produkter 1997-1999

År	1997	1998	1999
Antal	1838	3174	1700

4.3 Eksportcertifikater

Ifølge kemikalielovens § 51a udsteder Miljøstyrelsen eksportcertifikater til stoffer og produkter, der er omfattet af kemikalieloven eller af bekendtgørelser udstedt i medfør af kemikalieloven.

Kemikalieinspektionen varetager udstedelsen, med undtagelse af certifikater til bekæmpelsesmidler. Der udstedes kun eksportcertifikater til produkter, som er lovlige i Danmark. Et eksportcertifikat kan omfatte et eller flere produkter. Der udstedes et certifikat pr. land, som produktet ønskes eksporteret til.

Når Kemikalieinspektionen modtager en anmodning om udstedelse af et eksportcertifikat, undersøger inspektionen, om der tidligere er udstedt et certifikat på samme produkt/produkter. Hvis der er det, udstedes certifikatet uden yderligere undersøgelser.

Hvis der er tale om et nyt eksportcertifikat, vurderer og kontrollerer Kemikalieinspektionen produktets sammensætning på baggrund af oplysningerne fra eksportøren. Hvis produktet ud fra sammensætningsoplysningerne er lovligt at sælges i Danmark, udsteder Kemikalieinspektionen certifikatet.

Hvis produktet ud fra sammensætningsoplysningerne ikke må sælges i Danmark, udsteder inspektionen ikke certifikatet, og Kemikalieinspektionen gør firmaet opmærksom på, at produktet ikke er lovligt at sælge i Danmark.

Udstedelsen er afgiftbelagt og skal foretages indenfor 4 uger. Hvis der betales dobbeltafgift, skal certifikatet udstedes inden to hverdage.

Miljøstyrelsen har i 1999 udstedt 85 eksportcertifikater.

Tabel 8: Eksportcertifikater 1997-1999

	Antal*	Nye produkter	Tidligere vurderede Produkter
1997	58	78	56
1998	112	62	95
1999	85	66	95

* Et eksportcertifikat kan omfatte fra et til flere hundrede produkter. De 85 eksportcertifikater udstedt i 1999 omfatter således i alt 161 (66+95) produkter.

4.4 Dansk rapportering om kontrol med bekæmpelsesmidler

Kemikalieinspektionen rapporterer hvert år til EU om Danmarks kontrol- og tilsynsopgaver vedrørende bekæmpelsesmidler. Baggrunden for rapporteringen er EU's plantebeskyttelsesdirektiv, der fastlægger, at medlemslandene hvert år skal rapportere om kontrolopgaver relateret til bekæmpelsesmidler. Rapporten er medtaget i listen over publikationer (7).

4.5 EU-kontrol med kontrollen med bekæmpelsesmidler

Fødevaredirektoratets, Danmarks Miljøundersøgelses og Miljøstyrelsens kontrol med bekæmpelsesmidler blev den 6. til 9. april kontrolleret af EU-kommissionen. To [inspektører fra EU-Kommissionen om Forbrugerbeskyttelse \(DG 24\)](#) og en [national ekspert fra Holland besøgte Danmark og fulgte de forskellige kontrolinstanser og myndigheders arbejde](#).

I konklusionen nævnes det, at der er et godt samarbejde mellem de forskellige myndigheder, der står for kontrol med anvendelse og markedsfø-

ring af bekæmpelsesmidler og rester af disse i levnedsmidler. Desuden nævnes at der i kontrollen af grossister/detailhandlere fokuseres på handlende, som har tilladelse til at sælge giftige/meget giftige bekæmpelsesmidler. Det anbefales, at kontrollen udvides til andre områder. Der efterlystes klare standardprocedurer for kontrol. Rapporten kan læses på EU-kommissionens hjemmeside. (8)

5 Information

En del af Kemikalieinspektionens daglige arbejde er at informere om kemikalielovgivningen. Informationsindsatsen retter sig mod såvel private borgere, virksomheder som mod andre tilsynsmyndigheder.

5.1 Kemitelefonen

Som led i en forbedret informationsindsats på kemikalieområdet iværksatte Miljøstyrelsen i 1998 en særlig telefonservice, Kemitelefonen. Kemikalieinspektionen varetager den daglige drift af Kemitelefonen.

Kemitelefonen har åbent alle hverdage kl. 10-12 og 14-15 på tlf. 32 66 01 00.

Kemitelefonen har i 1999 modtaget gennemsnitligt knap 10 opkald pr. dag, i alt 1943 opkald i 1999 – mod 2022 i 1998.

Tabel 9: Henvendelser til Kemitelefonen, fordelt på emner. Tal fra 1998 i parentes

Emne	Antal	Procentvis fordeling
Kosmetik	499	26 (26)
Klassificering og mærkning	429	22 (23)
Spørgsmål om specifikt stof/produkt og dets sundhedsfare eller miljøskade	298	15 (17)
Anvendelsesbegrænsninger	153	8 (8)
Børn og kemi, herunder legetøj	126	6 (4)
Bekæmpelsesmidler	103	5 (6)
Generelt om kemikalielovgivningen	67	3 (4)
Listen over uønskede stoffer	18	1 (2)
Andet*	250	13 (10)
I alt	1943	99 (100)

* F.eks. spørgsmål der ikke handlede om lov om kemiske stoffer og produkter med tilhørende bekendtgørelser, eller spørgsmål om kemi, der ikke kan relateres til kemikalielovgivningen.

Der er fortsat stor opmærksomhed om kosmetiske produkter. Det afspejler sig klart i henvendelserne til Kemitelefonen. Også spørgsmål om klassificering og mærkning af kemiske stoffer og produkter udgør fortsat en stor del af henvendelserne.

Kemitelefonen modtager en del henvendelser om specifikke stoffer og produkter, typisk om stoffernes og produkternes eventuelle sundhedsfare eller miljøskade. Henvendelserne handler f.eks. om farligheden ved anvendelse af et givent produkt, eller om børn bør bruge visse produkter.

Henvendelserne om eventuel sundhedsfare og miljøskade kræver opfølgning i form af indhentning af oplysninger om produkternes kemiske sammensætning og en efterfølgende vurdering af produkternes sundheds- og miljømæssige virkninger. En del af henvendelserne fører til, at Kemikalieinspektionen tager sagerne op som indberetninger.

Tabel 10: Henvendelser til Kemitelefonen, fordelt på spørgere. Tal fra 1998 i parentes

Spørgere	Antal	Procentvis fordeling*
Virksomheder	711	36,5 (42)
Private	635	32,6 (22)
Konsulenter, bedriftsundhedstjenester og advokater	101	5,2 (7)
Elever, studerende og lærere	87	4,5 (6)
Statslige myndigheder	83	4,3 (5)
Kommuner og amter	64	3,3 (4)
Medierne	53	2,7 (3)
Børneinstitutioner	53	2,7 (1)
Forbrugerorganisationer og faglige organisationer	49	2,5 (4)
Udenlandske firmaer og myndigheder	36	1,8 (3)
Sundhedspersonale	26	1,3 (1)
Politi	14	0,7 (2)
Andre	13	0,7 (-)
Ikke oplyst	18	0,9 (-)

* afrundede tal

I 1999 kom størsteparten af henvendelserne – som i 1998 - fra virksomheder, private og konsulenter. Gruppen af henvendelser fra private er steget procentmæssigt fra 22 % til knap 33%.

Hovedparten af henvendelserne fra private drejede sig om sundhedsfare og miljøskade ved specifikke produkter og stoffer.

Hovedparten af henvendelserne fra virksomhederne handlede om klassificering og mærkning samt om kosmetik.

Godt halvdelen af henvendelserne fra konsulenter, bedriftsundhedstjenester og advokater drejede sig om klassificering og mærkning.

Henvendelserne fra elever og studerende fordelte sig på alle kategorier, med en lille overvægt på klassificering og mærkning. Også henvendelser-

ne fra statslige myndigheder fordelte sig på alle kategorier, undtagen på ”børn og kemi”.

Henvendelserne fra udenlandske firmaer og myndigheder handlede om lovgivningen generelt samt om klassificerings- og mærkningsreglerne.

Henvendelserne fra børneinstitutioner fordelte sig på alle kategorier – undtagen på ”bekæmpelsesmidler” – med en overvægt på kategorien klassificering og mærkning. Disse henvendelser handlede typisk om farligheden ved stoffer og produkter henvendt til børn.

5.2 Anden information

Der har i de seneste år vist sig et behov for mere kort og præcis information om kemikalielovgivningen. På baggrund heraf udsendte Miljøstyrelsen i 1999 en ny type informationsmateriale, Faktaark om Kemi, som er korte beskrivelser af reglerne om kemiske stoffer og produkter. Hver beskrivelse er på 1-2 sider og henvender sig især til importører, producenter og forhandlere af kemiske stoffer og produkter. Der er foreløbig udgivet 24 Faktaark. (9)

Pjecen ”Hvad siger loven om kemiske stoffer og produkter” kom i 1999 i ny, revideret udgave samt i engelsk oversættelse. Pjecen giver et overblik over kemikalielovgivningens krav ved fremstilling og salg (10).

Pjecen og Faktaarkene blev af Miljøstyrelsen markedsført ved en særlig kampagne rettet mod producenter og importører af kemiske stoffer og produkter.

6 Forfølgelse af overtrædelser

Kemikalieinspektionen afsluttede 182 indberetningssager i 1999.

Afsluttede sager i 1999 kan være startet i 1998 eller 1999. Derfor er antallet af afsluttede indberetningssager i 1999 ikke lig med antallet af indberetninger indkommet 1999.

Sager, der er rejst som følge af Kemikalieinspektionens kampagner og som led i kontrollen med gifttilladelser m.v. er omtalt særskilt i kapitel 3.

6.1 Afsluttede indberetningssager

Tabel 11: Afsluttede indberetningssager 1999, fordelt efter afslutningsform og bekendtgørelse

Afslutningsform/bekendtgørelse	Ingen overtrædelser	Henstilling/Påtale	Påbud	Påbud plus forbud mod markedsføring	Overdraget til anklagemyndigheden	Anden afslutning*	I alt
Klassificering og mærkning	14	28	4	8	3	10	67
Kosmetik	37		5	7	2	8	59
Bekæmpelsesmidler	5	5		7	9	-	26
Nikkel	3		1		1	8	13
Legetøj	1			2		4	7
Produktsikkerhed	4					2	6
Andre**	-	-	3	1	-	-	4
I alt	64	33	13	25	15	32	182

* Sagen kan f.eks. være videresendt til anden myndighed i Danmark eller udlandet (ikke anklagemyndighed), produktet trukket frivilligt tilbage eller sagen kan være afsluttet med pressemeddelelse.

** Creosot, ozonlagsnedbrydende stoffer samt bekendtgørelse om begrænsning af salg og anvendelse af visse kemiske stoffer m.v.

Knap 60% af de afsluttede sager, hvor der ikke var overtrædelser af kemikalieloven, handlede om kosmetiske produkter. 65 % af de afsluttede sager om kosmetiske produkter var ubegrundede. Det kan tyde på, at mange er vågne overfor, om produkterne overholder reglerne, men også, at reglerne som hovedregel overholdes.

Næsten alle de givne henstillinger er givet i sager om klassificering og mærkning, primært i sager om vildledende markedsføring.

Påbudene er givet i sager om klassificering og mærkning, kosmetik, nikkel, creosot og i medfør af bekendtgørelse om begrænsning af salg og anvendelse af visse kemiske stoffer m.v.

Påbud plus forbud mod markedsføring er givet i næsten alle kategorier af sager, hvor produktet har udgjort en sundhedsfare for forbrugerne.

9 af de 15 sager, der er overdraget til anklagemyndigheden, handlede om overtrædelse af bekæmpelsesmiddelovgivningen.

Tabel 12: Afsluttede indberetningssager 1997-1999, fordelt efter afslutningsform (procentvis opdelt i parentes*)

Afslutningsform/antal pr. år	1997	1998	1999
Ingen overtrædelser	-	80 (37)	64 (35,2)
Henstilling/påtale	133	49 (22,6)	33 (18,1)
Påbud	44	14 (6,5)	13 (7,1)
Påbud + forbud mod markedsføring	66	29 (13,4)	25 (13,7)
Overdraget til anklagemyndigheden	64	32 (14,7)	15 (8,2)
Anden afslutning**	28	13 (6,0)	32 (17,6)
I alt	-	217 (100,2)	182 (100)

* Afrundede tal

* *Kan f.eks. være videresendt til anden myndighed i Danmark (ikke anklagemyndighed) eller udlandet, produktet kan være trukket frivilligt tilbage eller sagen kan være afsluttet med pressemeddelelse.

Der er afsluttet færre sager i 1999 end i 1998.

Af de afsluttede sager, var der i forhold til 1998 flere uden overtrædelser, færre påtaler, færre påbud, færre påbud plus forbud og færre sager overdraget til anklagemyndigheden.

6.2 Bødestørrelser 1999

Der har siden 1998 været en udvikling i gang mod højere bøder. Halvdelen af bøderne i 1999 var på 5.000 kr. eller derover. Næsten alle domme med høje bødestørrelser er sager om salg og opbevaring af ulovlige bekæmpelsesmidler.

Tabel 13 Udviklingen i bødestørrelser 1990-1999

Perioder	Antal afgjorte sager	Tabte sager*	Advarsler**	Mindre end eller lig med 5.000 kr	> 5.000 kr < 50.000 kr	Større end eller lig med 50.000 kr.
1999	22	4	1	4	12	1
1998	24	0	1	7	13	3
1997	35	4	-	18	11	2
1996	8	-	-	1	7	-
1/10 1994-31/12 1995	7	-	-	5	2	-
1/10 1993-30/9 1994	12	-	-	8	4	-
1/10 1992-30/9 1993	10	-	-	6	3	1
1/10 1991-30/9 1992	16	-	-	12	3	1
1/10 1990-30/9 1991	11	-	-	5	5	1
I alt	143	8*	2	66	60	9

* ikke opgjort i årene 1990-96

** ikke opgjort i årene 1990-97

I bilag 3 findes en gennemgang af de strafferetlige afgørelser 1999.

7 Summary and conclusions

The Danish EPA Chemical Inspection Service supervises compliance with the Chemical Substances Act and 35 ministerial orders etc. issued in pursuance of the Act, and with five orders on chemical substances and products which are issued in accordance with other legislative texts.

The inspection tasks cover:

1. Supervision (toxic substances, campaigns, review of enforcement reports, review of notifications from other EU Member States).
2. Administrative control (permits to sell toxins, review of notifications of cosmetics, certification of export, reporting to the EU on pesticides control)
3. Information and guidelines (Chemicals Call Service, other information activities).

In 1999 the Chemical Inspection carried out campaigns relating to pesticides, restrictions on the use of specific chemical substances, cosmetics, toys, and the EU regulation on existing substances.

Enforcement of chemicals legislation was described in 221 reports in 1999. As in previous years attention was mainly on products intended for consumers in general, and on cosmetic products in particular. Almost 40% of all reports in 1999 were about cosmetic products.

Review of 182 enforcement reports was completed. Fifteen cases were handed over to the prosecution, nine of which were about cosmetics.

In 1999 the Chemicals Call Service, which was introduced in 1998 to answer questions from the general public about chemicals, answered 1943 phone calls (2022 in 1998). Approx. one fourth was about cosmetic products.

The folder "What does the law say about chemical substances and products" was published in 1999, giving an overall view of Danish legislation relating to manufacture and marketing of chemical substances.

In 1999 cooperation between the Chemical Inspection Service and the EU continued, targeted towards new substances (substances which have not been marketed in the EU) and enforcement of the EU regulation on existing substances (EUREX).

In November 1999 the Chemical Inspection Service hosted a meeting in Copenhagen, with chemical inspection authorities in Norway, Sweden and

Finland. This group has since then joined work in the Nordic Chemicals Group. In the future, annual meetings will take place, hosted in turns by the Nordic countries, including Iceland, and aiming at combining work in selected inspection areas.

Bilag 1

Oversigt over publikationer

- (1) European Inspection Report, Follow up project "Solid Enforcement of Substances in Europe" (SENSE). Ministry of Housing, Spatial Planning and Environment, The Netherlands, July 1999
- (2) Control of Pesticides 1999. NERI Technical Report, Danmarks Miljøundersøgelser (ikke publiceret ved redaktionens afslutning)
- (3) Undersøgelse af grillkul- og briketter, Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk, juni 1999
- (4) 12 hudcremer analyseret, ingen indeholdt steroidhormoner, Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk, januar 2000
- (5) Preservatives in skin creams. NERI Technical Report, Danmarks Miljøundersøgelser (ikke publiceret ved redaktionens afslutning)
- (6) European Inspection Report, "European enforcement project on Existing Substances" (EUREX). Ministry of Housing, Spatial Planning and Environment, The Netherlands, July 1999
- (7) Plant Protection Products in Denmark 1998, Control Measures According to Article 17 of Directive 91/414/EEC, Miljøstyrelsen, oktober 1999
- (8) Mission Report on a mission carried out in Denmark April 1999 in the field of Control Systems on placing on the market and uses of Plant Protection Products and on the Residues in Foodstuffs of Plant Origin, DG24's hjemmeside www.eu.int/comm/dg24 July 1999
- (9) Fakta om kemi, Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk, 1999
- (10) Hvad siger loven om kemiske stoffer og produkter, Miljøstyrelsen 1999

Bilag 2

Oversigt over lovgrundlag for Kemikalieinspektionens tilsynsområde i 1999.

Kemiske stoffer og produkter:

Lovbekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996.

Lov nr. 424 af 10. juni 1997 om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter (forbud mod besiddelse og strengere straf)

Lov nr. 231 af 21. april 1999 om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter (privat finansiering af tilsyn)

Bekæmpelses midler:

Bekendtgørelse nr. 241 af 27. april 1998 om bekæmpelsesmidler som ændret ved bekendtgørelse nr. 1061 af 20. december 1998 (Forbud mod besiddelse af forbudte bekæmpelsesmidler).

Bekendtgørelse nr. 689 af 24. august 1999 om helt eller delvist forbud mod visse bekæmpelsesmidler (propineb).

Bekendtgørelse nr. 524 af 28. september 1982 om anvendelse af methylbromid til jorddesinfektion.

Bekendtgørelse nr. 185 af 15. april 1981 om udbringning af bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 298 af 20. maj 1987

Lov nr. 416 af 14. juni 1995 om afgift af bekæmpelsesmidler.

Giftnævnets regulativ af 2. april 1974 for anvendelse af cyanbrinte til bekæmpelse af skadedyr.

Giftnævnets regulativ af 2. april 1974 for anvendelse af fosforbrinte til bekæmpelse af skadedyr.

Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse af 1. november 1989 om bekæmpelse af skadedyr i folkekirkens kirker.

Anvendelsesbegrænsning af en række kemiske stoffer og produkter:

Bekendtgørelse nr. 420 af 21. april 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af pentachlorphenol, (PCP).

Bekendtgørelse nr.144 af 14.april 1982 om forbud mod anvendelse af gifte i visse varmesystemer.

Bekendtgørelse nr.289 af 22.juni 1983 om begrænsning af formaldehyd i spånplader, krydsfinerplader og lignende plader, som anvendes i møbler, inventar og lignende.

Bekendtgørelse nr.571 af 29.november 1984 om anvendelse af driv- og opløsningsmidler i aerosolbeholdere.

Bekendtgørelse nr.51 af 10. februar 1986 om narre- og flaskesutter, som ændret ved bekendtgørelse nr. 156 af 3.marts 1994.

Bekendtgørelse nr. 925 af 13 december 1998 om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor.

Bekendtgørelse nr. 1042 af 17. december 1997 om begrænsning af salg og anvendelse af visse farlige kemiske stoffer og produkter til specielt angivne formål, som ændret ved bekendtgørelse nr. 380 af 19. juni 1998.

Bekendtgørelse nr.854 af 16.december 1991 om forbud mod salg og om mærkning af visse nikkelholdige produkter.

Bekendtgørelse nr.1199 af 23.december 1992 om forbud mod salg, import og fremstilling af cadmiumholdige produkter.

Bekendtgørelse nr. 223 af 5. april 1989 om indhold af cadmium i fosforholdig gødning.

Bekendtgørelse nr.974 af 13.december 1995 om forbud mod anvendelse af visse ozonlagsnedbrydende stoffer.

Rådets forordning nr.3093/94 af 15. december 1994 om stoffer, der nedbryder ozonlaget.

Bekendtgørelse nr. 692 af 22. september 1998 om forbud mod salg og eksport af kviksølv og kviksølvholdige produkter.

Bekendtgørelse nr. 1044 af 16. december 1999 om visse batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer.

Bekendtgørelse nr. 443 af 6.september 1983 om overfladeaktive stoffers biologiske nedbrydelighed i vaske- og rengøringsmidler, som ændret ved bekendtgørelse nr.124 af 14.marts 1986.

Bekendtgørelse nr. 665 af 4. juli 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af creosot.

Bekendtgørelse nr. 761 af 25. september 1999 om begrænsning af import, salg og anvendelse af biocidholdig bundmaling.

Klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter:

Bekendtgørelse nr. 801 af 23. oktober 1997 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter, som ændret ved bek. nr. 1043 af 17. december 1997 og bek. nr. 12 af 9. januar 1999 (CMR stoffer og produkter)

Bekendtgørelse nr. 510 af 18. juni 1999 af Listen over farlige stoffer.

Bekendtgørelse nr. 73 af 16. februar 1993 om henlæggelse til Miljøstyrelsen af opgaver og beføjelser vedrørende udførsel fra og indførsel til EF af visse farlige kemikalier.

Rådets forordning nr. 2455/92 af 23. juli 1992 om udførsel og indførsel af visse farlige kemikalier.

Kommissionens forordning nr. 1492/96 af 26. juli 1996 om ændring af bilag II og bilag III til Rådets forordning nr. 2455/92 om udførsel og indførsel af visse farlige kemikalier.

Cirkulære af 15. august 1986 om retningslinier for politiets påtegning af giftrekvitioner.

Anmeldelse af nye stoffer:

Bekendtgørelse nr. 1002 af 14. december 1995, som ændret ved bekendtgørelse nr. 800 af 23. oktober 1997 om ændring af bekendtgørelse om anmeldelse af nye kemiske stoffer.

Eksisterende stoffer:

Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 om vurdering af og kontrol med risikoen ved eksisterende stoffer.

Kosmetik:

Bekendtgørelse nr. 1171 af 10. oktober 1999 om kosmetiske produkter.

Produktsikkerhed/legetøj:

Erhvervsministeriets lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed.

Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 891 af 26. oktober 1994 om koordinering af administrationen af produktsikkerhedsloven.

Forbrugerstyrelsens bekendtgørelse nr. 329 af 23. maj 1995 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler.

Bekendtgørelse nr. 151 af 15. marts 1999 om forbud modphthalater i legetøj til børn i alderen 0-3 år samt i visse småbørnsartikler m.v.

Øvrige:

Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 800 af 14. december 1989 om forbud mod visse stoffer med hormonal virkning og mod stoffer med thyreostatisk virkning.

Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 28 af 13. januar 1995 om omgang m.v. med visse stoffer og produkter med indhold af stoffer, der kan anvendes som veterinærmedicinske præparater.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 844 af 30. september 1994 om aerosoler.

Bilag 3

Strafferetlige afgørelser 1999 efter lov om kemiske stoffer og produkter

Der er i 1999 afsluttet 22 politisager, heraf 10 med domsafsigelse og 12 med bødeforlæg.

Bekæmpelsesmidler:

Ulovlig import af bekæmpelsesmiddel

En landmand havde indført 10 liter af insektbekæmpelsesmidlet E 605 forte, selv om produktet ikke er godkendt i Danmark. Landmanden havde dermed overtrådt kemikalielovens § 33. I forbindelse med bødefastsættelsen ansås det forhold, at landmanden i en lignende sag i 1997 havde vedtaget en bøde for overtrædelse af antibiotikalovgivningen som en skærpende omstændighed.

Bøden blev ved retten i Tønder fastsat til 7.500 kr.

Ulovlig import af bekæmpelsesmiddel

En landmand havde fra Tyskland forsøgt at indføre 60 liter af plantebeskyttelsesmidlet "BRASAN", selv om midlet ikke er godkendt i Danmark. Landmanden havde dermed overtrådt kemikalielovens § 33.

Retten i Tønder fastsatte bøden til 5.000 kr.

Ulovlig import af bekæmpelsesmiddel

En landmand havde fra Tyskland forsøgt at indføre 20 kg af plantebeskyttelsesmidlet "RIDOMIL", selv om midlet ikke er godkendt i Danmark. Landmanden havde dermed overtrådt kemikalielovens § 33.

Retten i Tønder fastsatte bøden til 5.000 kr.

Ulovlig anvendelse af bekæmpelsesmiddel

En landmand havde i juli 1998 under sprøjtning af jordbær benyttet et sprøjtemiddel indeholdende vinclozolin. Vinclozolin står opført på listen over forbudte aktivstoffer. Landmanden havde således anvendt et bekæmpelsesmiddel i strid med lov om kemiske stoffer og produkter § 35 c, jf. § 35 d, idet bekæmpelsesmidler indeholdende vinclozolin har været forbudt at anvende efter 31. december 1997. Ved udmålingen af bøden blev der dels lagt vægt på midlets meget sundhedsfarlige karakter, men også den begrænsede mængde, der var anvendt.

Retten i Svendborg fastsatte bøden til 5.000 kr.

Bekæmpelsesmiddel indeholdende aktivstoffet dichlobenil

Ved et tilsynsbesøg den 11. februar 1997 konstaterede Kemikalieinspektionen, at en virksomhed på lageret opbevarede 105 kg af bekæmpelsesmidlet Casorin G, som indeholder det forbudte aktivstof dichlobenil. Pr. 1. januar 1997 blev bekæmpelsesmidler indeholdende dichlobenil forbudt at sælge. Derimod kunne midlerne lovligt anvendes frem til 1. juli 1997. Under henvisning til, at retten ikke fandt det godtgjort, at bekæmpelsesmidlet var opbevaret med henblik på salg, blev virksomheden frifundet ved retten i Herning.

Ulovlig anvendelse af bekæmpelsesmiddel

4 landmænd havde i sommeren 1998 under sprøjtningen af jordbær benyttet et sprøjtemiddel indeholdende vinclozolin. Vinclozolin står opført på listen over forbudte stoffer. Landmændene havde således anvendt et bekæmpelsesmiddel i strid med lov om kemiske stoffer og produkter § 35 c, jf. § 35 d, idet bekæmpelsesmidler indeholdende vinclozolin har været forbudt at anvende efter 31. december 1997.

Landmændene indbetalte hver et bødeforlæg på 10.000 kr.

Ulovlig anvendelse og besiddelse af bekæmpelsesmiddel

En landmand havde anvendt et kviksølvholdigt bekæmpelsesmiddel til bejdsning af sædekorn. Kviksølv står på listen over forbudte aktivstoffer. Landmanden havde således anvendt et bekæmpelsesmiddel i strid med lov om kemiske stoffer og produkter § 35 c jf. bilag 2. Endvidere havde landmanden været i besiddelse af 2 x 5 liter af bekæmpelsesmidlet Dinoseb. Dinoseb står på listen over forbudte bekæmpelsesmidler. Landmanden var således i besiddelse af et bekæmpelsesmiddel i strid med bekendtgørelsen om bekæmpelsesmidler § 32 a jf. lovens § 4 a.

Landmanden vedtog et bødeforelæg på 10.000 kr.

Uforsvarlig omgang med bekæmpelsesmidler

En minkfarmer havde foretaget sprøjtning for lopper under minkburene med en blanding af insektbekæmpelsesmidlerne Karate og DLG Dimethoat 28. Under minkburene lå ofte foderrester fra minkfarmen. Anvendelsen af bekæmpelsesmidlerne skete i strid med anvisningerne for brugen ifølge etiketterne. Et antal måger, der havde indtaget giftige foderrester fra minkfarmen blev efterfølgende fundet døde eller døende på marken. Minkfarmeren blev tiltalt for ved uforsvarlig omgang med farlige stoffer og produkter at have udsat menneskers eller husdyrs liv eller sundhed for fare jf. lov om kemiske stoffer og produkter § 59, nr. 10.

Minkfarmeren vedtog et bødeforelæg på 10.000 kr.

Salg af bekæmpelsesmiddel

En virksomhed havde markedsført et myggeprodukt, uden at produktet var godkendt i medfør af lov om kemiske stoffer og produkter § 33. Virksomheden havde anmeldt produktet til Miljøstyrelsen som et kosmetisk produkt jf. reglerne i bekendtgørelse om kosmetik, og mente på den baggrund, at produktet ikke skulle godkendes som et bekæmpelsesmiddel.

Sagen blev afsluttet ved, at virksomheden i retten fik en advarsel.

Årsopgørelse over solgt mængde af bekæmpelsesmidler

En godkendelsesindehaver til bestemte bekæmpelsesmidler havde undladt at indsende årsopgørelse over den solgte mængde af bekæmpelsesmidlerne jf. bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler § 38. Det viste sig, at godkendelsesindehaveren udelukkende solgte bekæmpelsesmidlerne til en virksomhed, som var registreret som godkendelsesindehaver til identiske midler, hvorfor den førstnævnte godkendelsesindehaver ikke var forpligtet til at indberette mængden af salg.

Godkendelsesindehaveren blev frifundet i Landsretten.

Vildledende markedsføring af et kemisk produkt

Et supermarked havde i strid med § 10, stk. 3 i lov om kemiske stoffer og produkter markedsført produktet "Solignum Grundingsolie" som et bekæmpelsesmiddel uden at produktet var godkendt som bekæmpelsesmiddel af Miljøstyrelsen.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 5.000 kr.

Klassificering, emballering, mærkning og opbevaring af kemiske stoffer og produkter:**Manglende faremærkning**

I forbindelse med en brand på en virksomhed blev det konstateret, at en række kemikalier i strid med § 22 i lov om kemiske stoffer og produkter var blevet solgt uden dansk faremærkning, herunder uden farebetegnelse, faresymbol samt risiko- og sikkerhedssætninger.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 50.000 kr.

Ulovlig opbevaring af kemikalier

En virksomhed havde i strid med klassificeringsbekendtgørelsens § 37 og § 39 opbevaret giftige og farlige kemikalier uforsvarligt. 2 metaltrømler indeholdende Flussyre mærket giftig blev opbevaret i det fri på virksomhedens oplagsplads. En trømler mærket giftig indeholdende Koratin BH blev opbevaret i kælderen i et ikke-aflåst rum og uden advarselstavle. Endvidere blev der på oplagspladsen opbevaret plastikdunke indeholdende salpetersyre.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 30.000 kr.

Mangelfuld faremærkning

En virksomhed havde i strid med § 22 i lov om kemiske stoffer og produkter solgt et produkt uden korrekt faremærkning. Ifølge klassificeringsbekendtgørelsens regler skulle produktet have været mærket med en advarsel om, at produktet indeholdt epoxy, der bl.a. er allergifremkaldende

I 1997 ændrede firmaet indholdsstofferne i produktet og tilsatte som noget nyt stof epoxy uden at ændre etiketten. På laboratorierne, hvor produktet blev anvendt i forbindelse med arbejdet med mikroskoper, anvendte man produktet i den tro, at indholdsstofferne var de samme som før 1997. Flere laboranter havde ved anvendelse af produktet fået kraftige allergiske reaktioner.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 25.000 kr.

Mangelfuld faremærkning og manglende børnesikret lukning

En virksomhed havde endetail solgt giftige blyholdige porcelænsfarve i pulverform. Produktet blev i strid med § 22 i lov om kemiske stoffer og produkter solgt uden korrekt faremærkning og uden børnesikret lukning.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 7.500 kr.

Anvendelsesbegrænsninger:

Salg af nikkelholdigt brillestel

En virksomhed havde solgt et brillestel, som frigav nikkel i strid med bekendtgørelse om forbud mod salg og om mærkning af visse nikkelholdige produkter.

Virksomheden blev ved retten i Hørsholm idømt en bøde på 10.000 kr.

Salg af nikkelholdigt brillestel

En virksomhed havde solgt et brillestel, som frigav nikkel. Miljøstyrelsen havde testet et nyt brillestel, som virksomheden havde indsendt, og fået et testresultat med en svag rosa farvereaktion som tegn på nikkelfrigivelse. Under retssagen blev det godtgjort, at et testresultat i form af en svag rosa farvereaktion kan fremkomme ved nikkelfrigivelse under den fastsatte grænseværdi på 0,5 mikrogram pr. cm² pr. uge. Retten fandt ikke, at der var grundlag for at fastslå, at virksomheden vidste eller burde have vidst, at nikkelfrigivelsen oversteg den fastsatte grænseværdi.

Virksomheden blev frifundet ved retten i Ballerup.

Salg af ur med nikkelholdigt urspænde

En virksomhed havde solgt en urlænke med en lås, hvorfra der blev frigivet nikkel. Miljøstyrelsen havde i henhold til bilaget til bekendtgørelse om forbud mod salg og om mærkning af visse nikkelholdige produkter testet låsen positiv for nikkelfrigivelse. I byretten lagde man til grund, at urlåsen af importøren var testet for nikkelfrigivelse før salget og at testen her var negativ. Det fandtes herefter ikke tilstrækkeligt godtgjort, at virksomheden havde overtrådt reglerne.

Virksomheden blev frifundet ved retten i Gentofte.

Kosmetik:**Mangelfuld mærkning af kosmetiske produkter**

En virksomhed havde i strid med kosmetikbekendtgørelsens § 23 solgt forskellige kosmetiske produkter uden indholdsdeklaration. Et hårsprayprodukt var endvidere blevet solgt i strid med bekendtgørelse om kosmetiske produkter § 15, stk. 2, idet der på etiketten var henvist til, at produktet ikke var testet på dyr uden at det var specificeret, hvorvidt dette både angik det færdige produkt og de enkelte ingredienser i produktet.

Virksomheden betalte et bødeforelæg på 6.000 kr.